

יום ד', י"ח בסיון תשס"ב (29 במאי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, **י"ח בסיון**, יום פטירתו של **רבן גמליאל דיבנה**, נשיא הסנהדרין וראש היישוב היהודי בארץ-ישראל בשנים שלאחר חורבן הבית השני. ימי נשיאותו, משנת 80 עד שנת 120 לסה"נ, מאופיינים בפעולות שיקום תוצאות המלחמה ברומאים. רבן גמליאל עלה לכס הנשיאות לאחר רבן יוחנן בן זכאי. חורבן הבית עירער את המסורות הקדומות שמוקדו בבית-המקדש. רבן גמליאל קבע דפוסי חיים חדשים, השליט ליכוד ומשמעת והנהיג חרם ונידוי כדי **"שלא ירבו מחלוקות בישראל"**. הוא שלט בתקיפות ועורר התנגדות עד כדי הדחתו מכס הנשיאות, לזמן מה, ומינוי ר' אלעזר בן עזריה לכהונת הנשיא. רבן גמליאל נחשב מגדולי החכמים בדורו. פסקיו, וביניהם מסורות שהביא מבית אביו וסבו, מצוטטים רבות במשניות ובברייתות. הוא תיקן תקנות שהתבקשו באורח החיים הדתי בהעדר בית-מקדש וקורבנות, ביניהן קביעת צורת עריכת "ליל סדר" בפסח וקביעת הנוסח של תפילת "שמונה-עשרה" הנאמרת שלוש פעמים ביום. היתה לו בקיעות גדולה באסטרונומיה. היה מנהיג מדיני מוכר אף על השלטונות הנכריים. בתחילה, בקשו הרומאים להורגו, אך בעזרת אחד משרי הרומאים ניצל, כשרבן גמליאל מבטיח לו חיי העולם הבא. [מסכת תענית כ"ט]. יחסו לזולת ניכר באמירתו [מסכת שבת קנ"א]: **"כל המרחם על הבריות, מרחמין עליו מן השמיים"**. [זמן.מקום"/אנציקלופדיה לבית ישראל]

היום, בשנת תרנ"ט (1899-5659), נולד **דב יוסף**, מראשי תנועת העבודה והתנועה הציונית. שר בממשלות ישראל. דב יוסף היה מושל ירושלים בימי המצור בשנת תש"ח (1948), ואדריכל תקופת הצנע בשנות המדינה הראשונות. (הוא גם אחד היהודים הלא רב מספיק שעלו ארצה מארץ מולדתו, קנדה).

התגובה הנ"ל לדברים שכתבנו אתמול:

תגובתי הפעם למשפט האחרון בדף, (=ראש הוועד, ר' דוד מרגלית, מעיד: "אנחנו אולי היחידים בכל אירופה שהצלחנו לשכנע את הממשלה עצמה לשקם מקופתה בית-כנסת.") משפחתו של אבי הגיעה מעיירה קטנה בשם וריה, לא רחוק מסלונקי ביוון. לפני השואה היתה בעיירה קהילה יהודית קטנה שמרבית אנשיה התגוררו ברחוב אחד. משפחתו של אבי היא **היחידה ששרדה מכל תושבי אותו רחוב**, בזכות הקשרים הטובים והעזרה לנזקקים הלא-יהודים, שהיו מוכנים לסכן את חייהם על מנת להחביא ולהציל את המשפחה. (וזכו בשנים האחרונות להכרה כחסידי אומות העולם).

בשנים האחרונות, החלה העירייה שם, מיזמתה, לשפץ את הרחוב, את בתי היהודים ובית הכנסת שם, מתוך הכרה בערכם (על אף שכיום, למיטב ידיעתי, חי בעיירה יהודי אחד בלבד). לפני כשנה וחצי ערכנו ("משלחת משפחתית") ביקור מרגש במקום. בית המשפחה לשעבר (עם כתובת גדולה של "אם אשכחך ירושלים..") ושנת הבניה, שהציב שם אבי-סבי, משמש כיום כספריה. בבית הכנסת, שהיה עדיין בתהליך שיפוץ, מצאנו בארונות ספרי תפילה, כיפות מאז, ואף קערה עם מטבעות/שטרות (כסף שכיום כבר אינו בשימוש), שאספו כתרומות לבית הכנסת. אך הנורא ביותר היו התאורים של דודתי-שזוכרת מי גר בכל בית, מה עשה וכן הלאה- תיאורים "חיים" של אנשים, שככל הנראה איש מלבדה אינו זוכר.. [איריס ד.]

"...ועת צרה היא ליעקב וממנה יושע." [ירמיה ל' 7]

יום נעים ושמח, בציפיה לישועה!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל